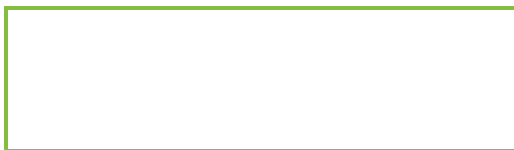

VVK-366-AL-1

VASÚTSZAKMAI OKTATÓ:

GYAKORLATI OKTATÓ

TARTALOM

BETÖLTHETŐ MUNKAKÖRÖK, VÉGEZHETŐ TEVÉKENYSÉGEKRE VONATKOZÓ KORLÁTOZÁSOK	3
Betölthető munkakörök.....	3
Végezhető tevékenységek korlátozása.....	3
AZ ALAPVIZSGA LEÍRÁSA.....	4
Írásbeli vizsgatevékenység	4
Alkalmazott módszertan.....	4
A megfelelt minősítés	4
Szóbeli vizsgatevékenység	4
Alkalmazott módszertan.....	4
A megfelelt minősítés	4
Gyakorlati vizsgatevékenység.....	5
A megfelelt minősítés	6
TUDÁSANYAG	7
1. Általános felnőttképzési ismeretek	7
1.1. Pedagógiai, andragógiai alapismeretek	7
1.2. Felnőttképzés pszichológiája.....	7
1.3. Felnőttképzés általános módszertana	8
2. Vasútszakmai ismeretek gyakorlati oktatásának módszertana (Munkabiztonsági ismeretek a gyakorlati oktatás során).....	8
3. Vasúti képzés jogi ismeretei.....	8
HATÓSÁGI VIZSGAFELADATOK.....	10
Írásbeli és szóbeli feladatok	10
Általános felnőttképzési ismeretek	10
Vasútszakmai ismeretek gyakorlati oktatásának módszertana (Munkabiztonsági ismeretek a gyakorlati oktatás során).....	11
Vasúti képzés jogi ismeretei.....	12

BETÖLTHETŐ MUNKAKÖRÖK, VÉGEZHETŐ TEVÉKENYSÉGEKRE VONATKOZÓ KORLÁTOZÁSOK

Betölthető munkakörök

A 19/2011. NFM rendeletben foglalt betölthető munkakörök felsorolása, jelen Függelék tudásanyag meghatározására tekintettel:

- Különleges kötöttpályás közlekedési gyakorlati szakmai oktató
- Vasútszakmai gyakorlati oktató

Végezhető tevékenységek korlátozása

A 19/2011. NFM rendeletben foglalt végezhető tevékenységek korlátozása, jelen Függelék tudásanyag meghatározására tekintettel:

a vizsgához tevékenység-korlátozás nem tartozik.

AZ ALAPVIZSGA LEÍRÁSA

A vizsga írásbeli, szóbeli és gyakorlati vizsgatevékenységből áll.

Írásbeli vizsgatevékenység

Az írásbeli vizsgatevékenység 24 vizsgafeladatból áll, a vizsgafeladatok megoszlása:

- 24 feladat: Vasúti képzés jogi ismeretei

Egy vizsgafeladathoz három válaszopció tartozik, közülük egy a helyes. A vizsgázónak a helyes válaszopciót kell megjelölni. Minden feladat helyes megoldása 1 pontot ér, az elérhető maximális pontszám 24 pont.

Az írásbeli vizsgatevékenység időtartama: 30 perc.

Alkalmazott módszertan

A vizsgatevékenység számítógép alapú tesztvizsga.

A megfelelt minősítés

Írásbeli vizsgatevékenység követelményeinek megfelelt az a vizsgázó, akinek a feladatokra adott helyes válaszokra kapott pontszáma a maximálisan elérhető pontszám legalább 75%-a.

A megfelelt szinthez 18 pont szükséges.

Szóbeli vizsgatevékenység

A szóbeli vizsgatevékenység 1 tételből áll, mely 6 vizsgafeladatot tartalmaz, a vizsgafeladatok megoszlása:

- 4 feladat: Általános felnőttképzési ismeretek
- 2 feladat: Vasútszakmai ismeretek gyakorlati oktatásának módszertana (Munkabiztonsági ismeretek a gyakorlati oktatás során)

A szóbeli vizsgatevékenység időtartama: 30 perc.

Alkalmazott módszertan

Hagyományos kifejtős válaszadások.

A megfelelt minősítés

Szóbeli vizsgatevékenységen megfelelt az a vizsgázó, aki:

- Ismeri a pedagógia és andragógia tudományának elméleti alapjait;
- Ismeri a felnőttoktatás és felnőttképzés sajátosságait, feladat- és célrendszerét;

- Ismeri a felnőttképzés pszichológiájának alapjait;
- Ismeri a tanulási képességek felnőttkori vonatkozásait;
- Ismeri a megismerő folyamatokat;
- Ismeri a munka melletti tanulás pszichológiai problémáit;
- Ismeri az oktatói szereppel kapcsolatos elvárásokat, az ezzel összefüggő etikai normákat;
- Ismeri az oktatáshoz, képzéshez szükséges alapvető pszichológiai ismereteket;
- Ismeri a vasúti közlekedés biztonságával összefüggő munkakört betöltő munkavállalók oktatási és képzési gyakorlatát;
- Ismeri a didaktikai alapfogalmakat, a gyakorlati oktatás, képzés során alkalmazandó legfontosabb didaktikai alapelveket;
- Ismeri a gyakorlati oktatás, képzés során alkalmazható oktatási eszközöket és képes azok produktív és célravezető applikálására, gyakorlatba való beépítésére;
- Ismeri a képzési programok gyakorlati oktatásra, képzésre vonatkozó elemeit;
- Ismeri az oktatási módszer és a szervezési mód kiválasztásának szempontjait;
- Ismeri az értékelés, visszacsatolás fő funkcióit;
- Képes átlátni az oktatási, képzési folyamat egészét, a gyakorlati oktatás, képzés az oktatási folyamat egészében betöltött szegmensét, ahhoz való viszonyulását.

Gyakorlati vizsgatevékenység

A gyakorlati vizsgatevékenység egy vizsgatanítás. A vizsgatanításnak kapcsolódnia kell a 19/2011. (V.10.) NFM rendelet 3. mellékletében szereplő képzések a vasúti közlekedés biztonságával összefüggő tananyagegységeinek témaköréhez. A vizsgatanítás témakörét a képzőszervezet egyetértésével kell megállapítani.

A vizsgázó a vizsgatanításon gyakorlati oktatást végez

- üzemi terület, vagy jármű környezet szimulálásával tanteremben,
- a gyakorlati bemutatóhoz vagy felügyelet alatti munkavállaló oktatásához megfelelő jármű, berendezés, szemléltető eszközök, segédeszközök, szimulátor felhasználásával.

A gyakorlati vizsgatevékenység időtartama: 20 perc.

A megfelelt minősítés

Gyakorlati vizsgatevékenységen megfelelt az a vizsgázó, aki:

- Vizsgatanításának gyakorlati oktatási anyaga megfelel az előírt időtartamnak és témakörnek, amely a módszertanban meghatározásra került;
- Vizsgatanításra összeállított anyagból tartott előadása megfelel a módszertani követelménynek, és a hallgatók számára megérthető;
- Képes az elméleti ismeretek és a gyakorlati tapasztalatok összevetésére, azok alkalmazására oktatói tevékenysége során;
- Képes a megszerzett pszichológiai ismereteinek a konkrét andragógiai szituációkban való alkalmazására;
- Képes a felnőtt személyiségének reális megítélésére, problémáinak megértésére, pszichológiai ismereteit a konkrét szituációkban alkalmazni;
- Képes a gyakorlati oktatás, képzés során a felnőttképzési módszerek tudatos, hatékony és eredményes alkalmazására;
- Képes átlátni az oktatási, képzési folyamat egészét, a gyakorlati oktatás, képzés az oktatási folyamat egészében betöltött szegmensét, ahhoz való viszonyulását.

TUDÁSANYAG

1. Általános felnőttképzési ismeretek

1.1. Pedagógiai, andragógiai alapismeretek

- A tudományok kialakulása
- A pedagógia és az andragógia tudománya
- Az andragógia feladat- és célrendszere, szemlélete, a résztvevőközpontúság elve
- Tanulás-tanítás egysége
- Nevelés, oktatás, képzés összefüggései
- A formális, nem-formális, informális tanulási formák, tanulási szinterek
- Képzési és képesítési rendszerek, a tanulási eredményeken alapuló megközelítés
- Az egész életen át tartó tanulás értelmezése, a kulcskompetenciák
- A felnőttkori tanulás jellemzői, a felnőttkori tanulásban résztvevők jellemző sajátosságai, életkörülményekből, életutakból adódó befolyásoló tényezők
- Generációs különbségek figyelembevétele az oktatási és képzési folyamatok során
- A felnőttoktatói kompetenciák

1.2. Felnőttképzés pszichológiája

- Az emberi pszichikum fejlődése, kritériumok, szakaszok, az érett felnőtt személyiség jellemzői
- A megismerő folyamatok pszichológiája, felnőttkori változásai (Érzékelés és észlelés, figyelem, koncentráció, emlékezet, felejtés; gondolkodás, problémamegoldás)
- A tanulás, a tanulási képesség, relatív regresszió
- A motiváció szerepe a felnőttkori tanulásban
- A személyiség, a felnőttoktató és a felnőtt tanuló személyisége
- Személyészlelés, attribúció, attitűd, előítélet, sztereotípiák
- Énkép, önismeret, önreflexió, önbizalom
- A felnőttkori tanulást befolyásoló pszichológiai tényezők

1.3. Felnőttképzés általános módszertana

- A didaktika fogalma, helye a tudományok között
- Didaktikai alapfogalmak és összefüggéseik
- A didaktika alapvető kérdései, alapelvei
- A gyakorlati oktatás, képzés folyamatának elemei, didaktikai feladatok
- A gyakorlati oktatás, képzés során alkalmazható módszerek
- A didaktikai alapelvek gyakorlatba való átkonvertálása
- Munkaformák szervezése a gyakorlati oktatás, képzés során
- A gyakorlati oktatás, képzés során alkalmazható oktatási eszközök
- A gyakorlati oktatás, képzés tervezése, felépítése és megvalósítása
- Ellenőrzés, értékelés, visszacsatolás
- Oktatói munka önvizsgálata és értékelése

2. Vasútszakmai ismeretek gyakorlati oktatásának módszertana (Munkabiztonsági ismeretek a gyakorlati oktatás során)

- A vasúti képzés és vizsgáztatás történelme, sajátosságai
- Új munkavállalók bevezetése a vasút világába, szabályozási rendszerébe, nyelvezetébe
- A vasútszakmai képzés általános módszertani elvei
- A felügyelet alatti munkavégzés szabályai, módszertani elvei
- A gyakorlati oktatás szerepe az alapképzésben, időszakos oktatásban
- Motiváció, figyelem felkeltése és fenntartása a gyakorlati oktatás során
- Vasúti vizsgáztatás, a vizsgák és vizsgatevékenységek módszertana, lebonyolítása
- Az oktatások során alkalmazott dokumentumok
- Munkabiztonsági előírások a gyakorlati oktatás során
- Munkaeszközök, védőeszközök

3. Vasúti képzés jogi ismeretei

- 19/2011. (V.10.) NFM rendelet vonatkozó részei
- 203/2009. (IX.18) Kormányrendelet vonatkozó részei
- Felnőttképzési törvény általános ismertetése
- A KTI Vasúti Képzési Módszertani Központ Eljárási Rendje

- A KAV Vasúti Vizsgaközpont Vizsgaszabályzat és Eljárási Rendje
- Az alkalmazó vasúttársaság képzési és vizsgaszabályzata
- A képzési programokban történő eligazodás
- A képzések és vizsgák okmányai
- Az alapképzésekre és alapvizsgáztatásra vonatkozó jogszabályi és egyéb előírások
- Képzési engedély
- Alapképzés témakörei, képzési program
- Vasútszakmai oktatók névjegyzékbe való felvétele
- Vizsgabiztosok kinevezése és kijelölése, a vizsgabizottság összetétele
- Alapvizsgáztatás
- A KAV és a vasúti társaság hatáskörébe tartozó vizsgákkal kapcsolatos eljárási különbségek
- Időszakos oktatáson való részvételre kötelezett munkavállalók
- Oktatásszervezési regisztráció, Oktatási ütemterv
- Időszakos vizsgáztatás rendszere
- Időszakos oktatások és vizsgáztatások rendszere

HATÓSÁGI VIZSGAFELADATOK

A hatósági vizsgafeladatok önállóan, összevont formában, valamint – a tudásanyag alapján – más megfogalmazásban is feltehetőek. Az írásbeli vizsgán annak módszertanából adódóan a feladatok megfogalmazása, összeállítása igazodik a feladattípushoz.

Írásbeli és szóbeli feladatok

Általános felnőttképzési ismeretek

1. Hogyan határozható meg a pedagógia, az andragógia és a gerontológia fogalma, miben azonos és miben tér el a három résztudomány feladat- és célrendszere?
2. Melyek a felnőttek tanulásának szocializációs és személyi funkciói?
3. Mit jelent a résztvevőközpontúság elve és a tanulási-tanítási paradigma?
4. Mi az eltérés és melyek a jellemző sajátosságai a formális, a nem-formális és az informális tanulási formáknak?
5. Milyen szinterei és szervezeti keretei vannak a felnőttek tanulásának?
6. Mit jelent az „egész életen át tartó tanulás (lifelong learning) eszméje?
7. Melyek a kulcskompetenciák?
8. Melyek azok a legfontosabb felnőttkori jellemzők, életútból, életkörülményekből, időszerkezetből adódó sajátosságok, amelyek befolyásolhatják pozitív, vagy negatív irányban a felnőttek tanulási folyamatait?
9. Hogyan függ össze a generációk közötti különbség a tanulási/tanítási folyamatokkal?
10. Melyek a felnőttoktató legfontosabb kompetenciaterületei?
11. Mivel foglalkozik a pszichológia tudománya?
12. Mi jellemzi az emberi pszichikum érését, fejlődését?
13. Hogyan épülnek egymásra és milyen összefüggései vannak a megismerő folyamatoknak?
14. Hogyan történik az emlékezet időbeli szerveződése?
15. Milyen pszichológiai, élettani okokra vezethető vissza a felejtés folyamata?
16. Melyek a gondolkodás folyamatának egyes szintjei?
17. Milyen komponensekből tevődik össze a tanulási képesség?
18. Melyek a felnőttkori tanulási kompetencia általános vonásai, változásai? Értelmezze a relatív regresszió fogalmát?

19. Mit értünk motiváción és mi a szerepe a felnőttek tanulásában?
20. Miért fontos ismernie az egyes személyiségtípusok jellemzőit a felnőttoktatóknak?
21. Milyen attitűdökkel szükséges rendelkeznie a felnőttoktatóknak?
22. Miért fontos pszichológiai tényezők a képzési folyamatok során az énkép, az önismeret, az önreflexió és az önbizalom?
23. Melyek azok a legfontosabb pszichológiai tényezők, amelyek befolyással bírnak a felnőttkori tanulásra?
24. Értelmezze a didaktika következő alapfogalmait: tanulás, tanítás, ismeret, jártasság, készség, képesség, kompetencia!
25. Melyek a didaktika fő kérdései?
26. Hogyan épül fel a célok és követelmények rendszere, mi az összefüggés az oktatás célja és tartalma között?
27. Melyek az oktatási folyamat tényezői és mi az egyes tényezők tartalma?
28. Mit jelent az oktatási módszer fogalma? Hogyan csoportosítjuk azokat? Mi a jellemzőjük a felnőttképzésben alkalmazható oktatási módszereknek?
29. Melyek a legfontosabb szempontok a felnőttoktatási módszerek alkalmazásában?
30. Melyek a felnőttek tanulásának szervezési módjai a gyakorlati oktatás/képzés során?
31. Hogyan tervezhető és szervezhető a gyakorlati oktatás/képzés?
32. Melyek a szakterületnek megfelelő jellemző oktatási módszerek, eszközök, a gyakorlati oktatás, képzés során?
33. Mi az ellenőrzés, értékelés visszacsatolás szerepe, funkciója?
34. Miért fontos, mi a jelentősége az oktatói munka önvizsgálatának és önértékelésének?

**Vasútszakmai ismeretek gyakorlati oktatásának módszertana
(Munkabiztonsági ismeretek a gyakorlati oktatás során)**

35. Mi az alapvető módszertani eltérés, illetve cél az alapképzés és az időszakos oktatás felépítése között?
36. Mi okozza általában a legnagyobb nehézséget az újfelveleles munkavállalók esetén a tudástartalom elsajátításában, hogyan, milyen módszerekkel és eszközökkel tud ezen az oktató segíteni?
37. Melyek azok a legfontosabb dokumentumok, amelyeket egy alapképzés esetén a gyakorlati órák megtartása esetén tanulmányozni szükséges?

38. Melyek azok az oktatási módszerek, amelyeket leginkább alkalmazna egy gyakorlati oktatás során? Kérem, válaszát indokolja meg!
39. Milyen információkat tartalmaz a Haladási napló a gyakorlati oktató számára? Ezek közül melyek azok, amelyeket az oktatónak rögzítenie kell a naplóban?
40. Milyen információkat tartalmaz az időszakos oktatás Oktatási naplója? Ezek közül melyek azok, amelyeket az oktatónak rögzítenie kell a naplóban?
41. Melyek azok a módszertani elvek, amelyeket szükséges figyelembe venni a felügyelet alatti oktatás során?
42. Milyen dokumentum képezi az alapját az időszakos oktatások rendszerének, mit tartalmaz a dokumentum?
43. Melyek azok a munkavédelmi szabályok, amelyekre a gyakorlati oktatás előtt fel kell hívni a gyakornok figyelmét?
44. Milyen hatósági vizsgamódszertanokat ismer?
45. Mely hatósági vizsgák esetén van gyakorlati vizsgatevékenység?
46. Mi az eljárásrend gyakorlati oktatás alatt történt munkabaleset esetén?
47. Mely dolgozóknak kell a napszaknak megfelelően jól láthatóságot biztosító védőruházatot viselni?
48. Munkakezdés előtt ellenőriznie kell –e a munkavállalónak az általa használt munkaeszközöket?
49. Miért fontos az elméleti és gyakorlati oktatás összhangja, megfelelő aránya a vasúti képzések során?
50. Melyek azok a legfontosabb andragógiai alapelvek, amelyeket figyelembe kell venni a gyakorlati oktatások során?
51. Melyek azok a tényezők, amelyekre ügyelni kell egy gyakorlati óra/foglalkozás megszervezésekor és megtartásakor?
52. Miért fontos a motiváció a gyakorlati oktatás során? Hogyan, milyen módszerekkel, eszközökkel tudja az oktató motiválni a gyakornokot?
53. Hogyan, milyen módszerekkel és eszközökkel tudja a gyakorlati oktató az oktatás során az érdeklődést, figyelmet felkelteni, illetve fenntartani?
54. Hogyan lehet valaki gyakorlati és elméleti vasútszakmai oktató? Milyen bemeneti feltételei vannak a képzésre való jelentkezésnek?

Vasúti képzés jogi ismeretei

55. Ismertesse a 19/2011. (V.10.) NFM rendelet mellékleteinek tartalmát, felosztását!

56. Ismertesse, hogyan lehet valaki vasútszakmai oktató!
57. Ismertesse az alapképzésekkel kapcsolatos eljárási lépéseket, a képzési dokumentációkat, adminisztrációs előírásokat!
58. Ismertesse az alapvizsgák bejelentésére vonatkozó szabályokat, emelje ki a KAV és a vasúti társasági hatáskörbe tartozó vizsgák eljárási különbségeit!
59. Ismertesse a KAV Vasúti Vizsgaközpont hatáskörébe tartozó alapvizsgák lebonyolítását, érvényességét!
60. Ismertesse a vasúti társasági hatáskörbe tartozó alapvizsgák lebonyolítását, érvényességét!
61. Ismertesse a vasúti társaság hatáskörébe tartozó időszakos és soronkívüli időszakos vizsgák lebonyolítását, érvényességét!
62. Ismertesse az időszakos és a soronkívüli időszakos vizsga közötti különbséget, melyiket mikor kell alkalmazni!
63. Melyik vizsga típusnál mennyi javító vizsga lehetősége van a hallgatóknak?
64. Milyen módon van lehetősége a szóbeli vizsgára valakinek beülni meghallgatni?
65. Meddig van lehetőség soronkívüli időszakos vizsgát tenni?
66. Meddig van lehetőség időszakos vizsgát tenni?
67. Mikor tekinthető igazoltnak a vizsgáról távolmaradás?
68. Mi az a pótvizsga?
69. Ismertesse az előzetes orvosi vizsgálatot, mikor szükséges, mik a lehetséges kimenetei!
70. Ismertesse az időszakos orvosi vizsgálat esedékességét!
71. Mi a teendő, ha a munkáltató olyan munkakörben kívánja foglalkoztatni a munkavállalót, amely nem tartozik a 203/2009. (IX.18.) korm. rendelet hatálya alá?
72. Hány évenként kell alkalmassági orvosi vizsgálatra küldeni a munkavállalót?
73. Mely esetekben kell soronkívüli orvosi alkalmassági vizsgálatra küldeni a munkavállalót?
74. Melyik munkakörökben vizsgáztat vizsgabizottságban két fő vizsgabiztos?
75. Melyek a képzési programok kötelező tartalmi elemei?
76. Ismertesse képzési programok jóváhagyási folyamatát! Emelje ki a KAV, illetve a vasúti társasági hatáskörbe tartozó alapvizsgákhoz tartozó képzési programok jóváhagyási folyamatának különbségeit!

77. Ismertesse a képzések bejelentésére vonatkozó szabályokat!
78. Távollét esetén mennyi elmaradt oktatást és hogyan kell pótolni?
79. Ismertesse a vasúti járművezetői képzés moduláris felépítését!
80. Milyen módon és feltételekkel kérhető tanfolyamon óralátogatás alól felmentés?
81. OKJ, vagy szakiskolai, Szakmai képzés keretében megszerzett végzettséggel, képzettséggel milyen módon lehet a tanfolyami részvételtől eltekinteni?
82. Ismertesse a kontaktóra fogalmát!
83. Ismertesse a konzultáció fogalmát!
84. Ismertesse a távoktatás fogalmát!